

במהלך

במדינה

הכנסת

לספח שטחים

או פועלים?

רק לעיתים קרובות מודים אבירי ארץ ישראל השלמה בכוונות האמיתיות שלהם. זה קרה השבוע, כאשר נאם פינחס ספיר על ענייני המיסחר והתעשייה.

לפני כן התקף שמואל תמיר, איש ה-מרכז החופשי, את ספיר בעניין עמדתו לגבי סיפוח ירושלים. כאשר השיב לו ספיר, לא נכח תמיר באולם, אך ישב בו ח"כ איסר הראל, שאינו פחות קיצוני בדברותו לארץ-ישראל השלמה.

בקריאת-ביניים קטנה אחת גילה איסר הקטן את הקלפים.

פינחס ספיר: אני רוצה להרגיע את חברי הכנסת תמיר, אשר שמע מה שאמרתי על ירושלים, ורצה לומר שאני נגד ירושלים. בשבילו זה יהיה אולי חידוש. אני לא שיניתי את דעתי בעניין השטחים, אני ממשיך להיות בעד מה שהייתי, וממשיך להתנגד למה שהתנגדתי.

אבל זו עובדה, שבינתיים אנו מכלכי לים לא שלוש מיליון כי אם ארבעה מיליון יון תושבים, ולא באותה רמת-תזונה של היתה קודם, ולא באותה רמת-חיים. אחד הכלכלנים ינסה לעשות חשבון אמיתי כמה זה עולה בדולרים, כי לא הכל אנו מייצרים. אהיה אפילו אובייקטיבי ואציע להוריד מן הסכום הזה את הערך השוה בדולרים של 30 אלף העובדים, שעובדים אצלנו, בשטחים.

איסר הראל: איך היית בונה בלעדיהם הם בוח-עבודה?

פינחס ספיר: זה נושא בפני עצמו.

זה טומן בחובו לא פחות סכנות, מאשר היתרון בעבודתם, והשאלה איך היינו חיים בלעדיהם. זה המינימום שאני יכול להגיד. **הפיכת הפירמידה.** קריאת-הביניים של איסר הקטן שמה את הדגש על טיעון חדש של אנשי ארץ-ישראל השלמה. לא רק השטחים דרושים (מטעמי ביטחון, הבטחה אלוהית, וכו'), אלא גם היושבים בהם — כדי לספק כוח-עבודה ממושמע ובלתי-מאורגן למשק הישראלי.

אם התקבל גמגמה זו (או אם תתגשם בי-מצאות, מתוך שיגרה של כיבוש), תהיה זו שלילת מטרות-היסוד של הציונות: ליצור בארץ עם גורמלי, עם "פירמידה חברתית" רגילה, כשבסיסה פועלים וחקלאים עבריים. תחת זאת תקום חברה שבה יהיו הפועלים והחקלאים ערבים מן השטחים המוחזקים, ואילו המנהלים והשליטים — עבריים. א. ד. גורדון בונדאי היה מתהפך בקברו.

אשדוד

מכות

פרטיות

לכאורה, היו המכות שהכניס זילבר דור כהן, בעזרת כמה ידידים, למישל בן-שושן, עניין פרטי בין השניים. שכן לשניים בתי-קפה סמוכים, על שפת-ימה של אשדוד, והתחרות ביניהם עזה ממות, מסתבר.

פוליטיקה. הצרה היא, כפי שגילו זאת כבר אנשים מפורסמים בעבר, שלאנשים גדולים אין חיים פרטיים. שכן זילבר דורכמן הינו לא אחר מאשר חבר הנהלת העירייה ומזכיר המערך באשדוד. ואילו בן-שושן הוא חבר הנהלת המפלגה הליברלית במקום.

מישל מיהר להגיש תלונה למשטרה. אך מסיבות הידועות למשטרת אשדוד בלבד, סירבה זו לקבל את התלונה. מישל ניסה שוב, ללא הצלחה. או פנה לאחד מחברי ה-כנסת של מפלגתו, עורך-דין במקצועו. לא-חר שהפעיל לחץ על המשטרה, קיבלה זו את התלונה.

מחול שדים. נפתח מחול שדים סביב מישל. גורמים שונים, דרשו ממנו לבטל את התלונה. לעומתם, דרשו אנשי המפלגה הליברלית במקום, לא לבטל את התלונה. חלקם אף איימו לפרוש, אם תבטל התלונה. המאבק היה קצר, אך עז. בסופו, נכנע מישל, ביטל את התלונה.

"לא יוכלתי לעמוד בלחצים שהפעילו עליי" התננה באוזני ידיד.

* מפקד משטרת אשדוד, בצאל לינהרד, הכחיש זאת, טען כי המשטרה קיבלה את התלונה עוד בליל המקור.

השבוץ נחל סרלין תכנסה בבחירות הפנימיות כי מפלגה הליברלית, ועמדתו נחלשה לגמרי.

רשימתם של סרלין וחיים לבנון זכתה בתל-אביב ל-255 קולות בלבד, לעומת 943 של רשימת שימחה ארליך, 329 של רשימת יוסף תמיר, 171 של רשימת מנחם סבידור, 425 של רשימת העובדים הליברליים, 325 של הסוחרים, 180 של השכונות, 47 של הפולנים, 288 של ההוגרים ו-179 של הרומנים. כולם מתומכי ההנהגה.

(המספרים הזעומים מגלים, אגב, בעיית-היסוד של הליברלים: מפלגה גדולה זו חסרה חברים. בוועידה ישתתפו 3000 צירים, אך בתל-אביב — הפניף ה-גדול ביותר — הצביעו רק 3142 בוחרים, מתוך כי 6000 בעלי זכות-בחירה. אין כל פרופורציה בין מיספר חברי המפלגה ובין מיספר בוחריה לכנסת — תופעה שהיא נימקט כללית בארץ.)

בחזרה הבאה יהו סרלין ואנשיו מיעוט זעום. שותפו למאבק, ח"כ צבי צימרמן, שיש לו עמדת-כוח עצמאית בחיפה, כבר עשה שלום נפרד עם ההנהגה. ברור כי ברגע זה שולטים יוסף ספיר, אלימלך רימלט ושימחה ארליך והבריהם שלטון מוחלט במפלגה.

פיצוץ — מתי?

הו החשבון שלהם?
לפי שמועות עקשניות, יש להם חשבון כפול: **אם תוצע להם שיבה לממשלה כמחיר גבוה, למשל, על רקע פרישת המפד"ל, יקבלו את ההצעה.** אם יהיו להם שלושה שרים ושלושה סגני-שרים, ויכלו לגשת

סרלין

ספיר

צימרמן

בגין

לבחירות כמפלגה השותפת בממשלה, וכנציגת המעמד הבינוני בה. **אם לא יצטרפו לממשלה, כדאי להם להישאר בנח"ל עד למחרת הבחירות מתוך ייעוץ כי בתוך השותפות יקבלו יותר מנדאטים מאשר מחוצה לה. אז יוכלו לפרק את גח"ל בעת הרכבת הממשלה הבאה, ולהצטרף אליה.**

במיקרה הראשון, יוכלו לקבל לזרועותיהם מייד שתי סיעות, שאין להן עוד שום סיכוי לעבור את אחוד-החסימה בבחירות הבאות, אך שיש להן שישה ח"כים בכנסת הנוכחית — ע"מ והמרכז החופשי. אם יתפלג גח"ל עכשיו, ושתי סיעות אלה יתאחדו עם הליברלים, יהו אלה סיעה של 18, לעומת 16 אנשי חרות. אם יעבור סרלין לחרות, יהיה היחס 17-17.

במיקרה השני, מקווים הליברלים למשוך לצידם חלק ניכר מאנשי חרות, בהנהגת שני אולייה-הכספים של חרות — יעקוב מרידור וזחנתו, יוסף קרמרמן. שניים אלה קשורים בקשר חזק מאוד עם עזר וייצ'מן, שגם לו אין שום חשק להישאר מחוץ לממשלה. כך מתגבשת תוכנית, הגלויה לכל: פילוג גח"ל אחרי הבחירות בצורה שתבודד את בגין וחסידיו במפלגה קיצונית קטנה, ואילו כל הליברלים, חלק ניכר מחרות, עם ויצמן ואישיות ביטהונית חשובה נוספת — יהיו יורשי גח"ל, עץ שלושה ארבעה שרים בממשלה.

המכה הנגדית של בגין

זוהי תוכנית יפה — על הנייר. אבל היא נעשית בלי בעלי-הבית, שהוא עדיין מנהם בגין.

עד כה, כל מי שהמעיט בכוחו של בגין, התחרט. בגין יכול להקדים כמה תרופות למכה. הוא יכול, למשל, להעי-מיד את הליברלים בפני עובדה בלתי-ייעומה ערב הבחירות הבאות. אין הסכם לגבי חלוקת המנדאטים בגח"ל בבחירות הבאות. היה קיים הסכם לגבי 1965, והוא חודש אוטומטית ב-1969.

אך מי אומר שחרות צריכה לתת לליברלים גם בפעם הבאה 11 מתוך 26 המנדאטים הראשונים? ערב הבחירות, עלול בגין לדרוש חלוקה אחרת לגמרי — ולסמוך על כך שהליברלים לא יעוו להופיע בבחירות לבדם, בלי הכנה. **כך או אחרת, כיום ברור כי שתי המפלגות לא יתאחדו — וכאשר פריצה כזאת אינה מביאה לאיחוד, היא מוכרחה להתפרק במוקדם או במאוחר.**

כי, בריא ושמה. לפתע מתחילים הכל להתייחס אליו באילו מת. מתלחשים מאחורי גבו. מוברים על מחלתו.

לצב כזה נמצא, מזה כמה שבועות, גח"ל. אורה, לא קרה דבר. גח"ל פועל. כל מנהיגיו מכחישים שיש קידעות יסודיים.

כל זאת, השמועות אינן פוסקות. פרשנים מוסי-כל אינם שואלים אם יתפלג גח"ל, אלא מתי. אורה, אין לזה כל יסוד. אבל כך זה בישראל: שמועות כאלה ית, בדעיכה, מוסמכות יותר מן ההכחות הרשמיות.

קואליציה או איי השלמה

דית בין מפלגות, כמו בין מדינות, קיימת כשיש אינטרס משותף. היא נעלמת כאשר האינטרסים מתנגשים.

קורה בגח"ל. יש קם לפני הבחירות של 1965. הוא היה כדאי לחרות, שלא או על מלהמת ששת-הימים, ושסברה כי האיחוד עם הליבר-ייתן לה צביון סאלוני, ואפשרות להצטרף אי-פעם לממשלה. ילים, מצידם, פחדו מפני תבוסה בבחירות, רצו להיעזר בכוחה חרות בריכוזי ישראל השנייה.

תי התקוות נתמלאו. זן כנסת לממשלה, ערב מלהמת ששת-הימים, וייתכן כי היותו בגח"ל עזר להסיר את המיכשולים. ואילו הליברלים זכו ים ב"11 (מתוך 26) מנדאטים בכנסת — מיספר שהוא מעל ה-אמיתי.

נמשכה השותפות, לשביעת רצון הדדית, עד שהתעקש בגין

את הליכוד הלאומי ולחזור לאופוזיציה. כל אנשי הכסף, המפלגות, התנגדו לכך. אבל בגין ניצח — ברוב זעום. ומאו זרע הפילוג.

כיום יש ניגוד אינטרסים, שכוסה כמיה של מאות. לחרות חשוב רעיון ארץ-ישראל השלמה, נו מעניין את הליברלים. לליברלים חשוב להיות שלמה.

חשבוננו של סרלין

זוזמה הפלגנית הראשונה צאה, כנראה, מחוגי חרות, שעודרו את יוסף סרלין.

לכן היה פעם שותפו של יוסף ספיר בהנהגת הליברלים (או ים הכלליים). מאז השתלט ספיר כליל על המפלגה, וסרלין מכל השפעה.

לחזור לעמדת השפעה, הפך סרלין לדובר ה-האיחוד המלא של הליברלים עם חרות. בכך בן-קודה העדינה של ספיר — כי ספיר משוכנע, ק, כי במפלגה המאוחדת תיעלם הנהגת הליבר-ותשתלט הנהגת חרות.

כן כי תוכניתו של סרלין קסמו לאנשי חרות. הישובם היה: אם יתפלג גח"ל, יעברו כמה מח"כי הליברלים לחרות. סרלין ח שניים (הוא עצמו וצבי צימרמן), ואולי עוד שניים, שאין סיכוי להיבחר אצל הליברלים (למשל: שניאור זלמן אברמוב, ז לכנסת מטעם הליברלים רק במיקרה, אחרי שמקומו כבר ח לעורך-דין איש-חרדה, וזה החליט ברגע האחרון שאינו רוצה בכנסת).

הליברלים היו נשאים או מפלגה קטנה, בלי סיכויים רבים יות הבאות. חרות הייתה נשאת עם 16-18 ח"כים בכנסת זו, ועם מיס-דול יותר בכנסת הבאה.

רלו זה בווער. כי דבר אחד בטוח: ברישימה ה-שלן זה בנח"ל לבחירות ימונו כל נציגי הליברלים די המוסדות שבהם שולט יוסף ספיר. איש מי יני לא ייכנס לכנסת הבאה. מתו של סרלין נבלמה אחרי שראשי הליברלים מיחו אצל ראשי בכנסת הנוכחית, כמו בקודמת, נפטר ח"כ של חרות ונכנס זו ח"כ ליברלי. לכן מונים הליברלים 12 ח"כים.